STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lygios galimybės ir nediskriminavimas sveikatos priežiūroje	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): lekt. Jurgita Stirblienė **Kitas / a (-i):** -	VU MF Sveikatos mokslų institutas M. K. Čiurlionio g. 21/27, Vilnius G. Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro) pakopa	pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	135	40	95

Dalyko (modulio) tikslas		
Pagrindinis dalyko tikslas – suteikti Vilniaus universiteto studentams žinių apie lygias galimybes ir nediskriminavimo principus sveikatos priežiūros kontekste, ugdyti gebėjimą atpažinti diskriminacijos formas bei suprasti šių principų taikymo svarbą profesinėje veikloje ir užtikrinant žmogaus (paciento) teises.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
1. Gebės atpažinti diskriminacijos apraiškas sveikatos priežiūros kontekste, analizuoti situacijas remiantis lygių galimybių, nediskriminavimo ir pacientų teisių principais bei bendradarbiaujant argumentuotai pristatyti siūlomus sprendimus.	Paskaitos Diskusijos Atvejo analizė Refleksija Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	Grupinės užduotys (atvejų analizė), individualus projektas. Egzaminas.
2. Gebės profesinėje veikloje ir bendradarbiaujant komandoje vadovautis lygių galimybių, nediskriminavimo, profesinės etikos ir pagarbos žmogaus bei paciento teisėms principais, prisiimti atsakomybę už priimamų sprendimų poveikį asmenims ir visuomenei.	Paskaitos Diskusijos Atvejo analizė Refleksija Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	Grupinės užduotys (atvejų analizė), individualus projektas. Egzaminas.
3. Gebės savarankiškai analizuoti lygių galimybių ir nediskriminavimo klausimus sveikatos priežiūros kontekste, pasirinkti tinkamus	Paskaitos Diskusijos Atvejo analizė Refleksija	Grupinės užduotys (atvejų analizė), individualus projektas. Egzaminas.

informacijos ir analizės būdus bei pagrįstai įvertinti gautas išvadas.	Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	
4. Gebės taikyti lygių galimybių ir nediskriminavimo principus, analizuoti jų teisinį ir socialinį pagrindą bei vertinti jų reikšmę užtikrinant pacientų teises ir mažinant nelygybę sveikatos priežiūros srityje.	Paskaitos Diskusijos Atvejo analizė Refleksija Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	Grupinės užduotys (atvejų analizė), individualus projektas. Egzaminas.
5. Gebės atlikti teisės aktų ir informacijos šaltinių paiešką lygių galimybių ir nediskriminavimo srityje, juos taikyti analizuojant diskriminacijos ir nelygybės apraiškas sveikatos priežiūros kontekste, kritiškai vertinti mokslinę literatūrą bei aiškiai pristatyti analizės rezultatus.	Paskaitos Diskusijos Refleksija Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	Grupinės užduotys (atvejų analizė), individualus projektas. Egzaminas.

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Lygios galimybės ir nediskriminavimas. Diskriminacijos sąvoka. Diskriminacijos pasireiškimo įvairovė: tiesioginė diskriminacija, netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ir nurodymas diskriminuoti.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 1, 2
2. Teisinis reglamentavimas. Tarptautinių teisinių dokumentų, reglamentuojančių žmogaus teises, vystymosi raida. Pagrindiniai universalūs ir regioniniai (Europos Bendrijos) žmogaus teises reglamentuojantys teisės aktai. Nacionaliniai lygias galimybes bei nediskriminavimą užtikrinantys dokumentai.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 1, 2, 4, 7
3. Teisių diferenciacija – lygiateisiškumo pažeidimas ar lygių galimybių užtikrinimas?	1		1				**2**	**5**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 5, 6
4. Lygių galimybių integravimo svarba, pagrindiniai įgyvendinimo etapai ir priemonės. Diskriminacijos prevencija.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 1, 2, 4, 7
5. Sveikatos priežiūros specialistų lygių galimybių užtikrinimas ir nediskriminavimas darbo ir profesinės veiklos srityje.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 5, 6
6. Vienodo požiūrio į vyrus ir moteris profesinės veiklos principas ir jo įgyvendinimas. Lyčių šališkumas sveikatos priežiūros sistemoje.	3		3				**6**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas.

									Literatūra: 2
7. Lygių galimybių užtikrinimas ir nediskriminavimas vykdant mokslinę veiklą sveikatos priežiūros srityje.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 1, 8, 9
8. Pacientų lygios galimybės ir nediskriminavimas teikiant sveikatos priežiūros paslaugas.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 1, 3
9. Sveikatos priežiūros specialistų šališkumas ir pacientų diskriminacija.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 5 Savirefleksija.
10. Pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimas: nediskriminavimas dėl pilietybės.	2		2				**4**	**10**	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas. **Literatūra:** 7 Savirefleksija
Iš viso	20		20				**40**	**95**	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Individualaus projekto parengimas ir pristatymas	30	Semestro metu	Seminarų lankomumas privalomas: su pateisinama priežastimi galima praleisti ne daugiau kaip 20 proc. seminarų. Projekto metu bus vertinamos teorinės žinios, asmeniniai gebėjimai (gebėjimas savarankiškai mokytis, tobulėti), socialiniai (bendravimo gebėjimai bei gebėjimas vadovautis akademine etika), gebėjimai vykdyti tyrimus. Projekto pristatymo vertinimo kriterijai: - pranešimo struktūros aiškumas, nuoseklumas; - gebėjimas sklandžiai žodžiu pristatyti mintis; - gebėjimas atsakyti į klausimus bendramoksliams bei dėstytojui. Žinios vertinamos pagal dešimtbalę sistemą: 10 balų – puikiai; puikios studento teorinės žinios, pateiktos išsamiai. Puikiai geba dirbti savarankiškai, geba sudominti auditoriją, perteikti informaciją, geba vadovautis akademinės etikos principais, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Puikiai pristatė nuosekliai projektą, be trūkumų arba su nežymiais trūkumais. 9-8 balai – labai gerai; labai geros/ geros teorinės žinios, yra neesminių klaidų. Labai gerai/gerai geba dirbti savarankiškai, vadovautis akademinės etikos principais, sudominti auditoriją, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Labai gerai/gerai parengtas ir sklandžiai pristatytas projektas, projektas turi trūkumų. 7-6 balai – vidutiniškai; vidutiniškos/ patenkinamos teorinės žinios, yra klaidų. Vidutiniškai/patenkinamai geba dirbti savarankiškai bei vadovautis akademinės etikos principais, vidutiniškai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu nepakankamai atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Vidutiniškai/patenkinamai

			parengtas ir suprantamai pristatytas projektas, projektas turi ryškių trūkumų. 5 balai – silpnai; silpnos žinios ir gebėjimai, kurie dar tenkina minimalius reikalavimus. Yra daug klaidų. Silpnai geba dirbti savarankiškai, menkai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu neatsiskleidė studento akademinis tobulėjimas. Studentas neaiškiai pristatė projektą, pranešimas turi ryškių trūkumų. 4–0 balai – nepatenkinamai; studentas nepristatė projekto arba projektas bei jo pristatymas neatitinka net minimalių reikalavimų.
Grupinė užduotis (atvejo analizė)	20		Grupinės užduoties metu bus vertinamos komandos teorinės žinios, bendradarbiavimo gebėjimai, kiekvieno nario individualus indėlis, nustatomas pagal individualią pristatymo dalį ir (ar) trumpą refleksiją, gebėjimas organizuoti darbą, laikytis akademinės etikos bei vykdyti tyrimus. Taip pat vertinamas gebėjimas pristatyti bendrą rezultatą kaip vientisą, nuoseklų projektą. Grupinės užduoties vertinimo kriterijai: - bendradarbiavimo efektyvumas ir komunikacija grupėje; - kiekvieno nario indėlis; - pristatymo struktūros aiškumas ir nuoseklumas, vizualinių priemonių kokybė ir tinkamumas; - aiškus, sklandus ir pagrįstas informacijos perteikimas; - gebėjimas argumentuotai atsakyti į klausimus. Žinios vertinamos pagal dešimtbalę sistemą: 10 balų – puikiai; komanda demonstruoja puikias teorines žinias, darbas atliktas išsamiai ir kokybiškai. Visi nariai aktyviai įsitraukę, jų indėlis aiškus ir subalansuotas. Puikus bendradarbiavimas, efektyvus darbo organizavimas, laikomasi akademinės etikos. Tyrimas atliktas išsamiai ir pagrįstai. Grupinė užduotis pristatyta aiškiai, nuosekliai, profesionaliai, be trūkumų arba su nežymiais trūkumais. 9–8 balai – labai gerai; labai geros/geros teorinės žinios, yra neesminių klaidų. Dauguma komandos narių aktyviai prisidėjo, bendradarbiavimas geras, darbo organizavimas tinkamas. Laikomasi akademinės etikos. Grupinė užduotis gerai parengta ir sklandžiai pristatyta, tačiau turi trūkumų. 7–6 balai – vidutiniškai; vidutiniškos/patenkinamos teorinės žinios, yra klaidų. Komandos bendradarbiavimas nevienodas, kai kurių narių indėlis ribotas. Darbo organizavimas ir problemų sprendimas vidutiniškas. Grupinė užduotis parengta ir pristatyta suprantamai, tačiau turi ryškių trūkumų. 5 balai – silpnai; silpnos žinios ir gebėjimai, tenkinantys tik minimalius reikalavimus. Komandoje trūksta bendradarbiavimo, indėlis pasiskirstęs netolygiai. Daug klaidų, nepakankamas darbo organizavimas. Grupinė užduotis pristatyta neaiškiai, turi esminių trūkumų. 4–0 balai – nepatenkinamai; grupinė užduotis neatlikta arba neatitinka minimalių reikalavimų. Nėra aiškaus bendradarbiavimo, neatskleistas individualus indėlis, nesilaikoma akademinės etikos. Pristatymas neįvykęs arba visiškai neatitinka reikalavimų.
Egzaminas raštu	50	Egzaminų sesijos metu	Egzaminą gali laikyti tik dalyko studijų plane numatytą darbą (projektą) atsiskaitęs (-čiusi) ir lankomumo reikalavimus įvykdęs (-iusi) studentas (-ė). Egzaminų sesijos metu laikomas egzaminas raštu (testas). Bus vertinamos teorinės žinios. Egzaminas

			laikomas VU VMA platformoje. Testą sudaro 50 uždaro tipo klausimų. Testą sudaro klausimai, apimantys pagrindines studijų dalyko temas. Studentai gali pasirinkti iš kelių pasiūlytų variantų tinkamus atsakymus. Testo vertinimas atliekamas automatiškai, pagal teisingų atsakymų skaičių (procentinę išraišką). Testas vertina studento: studijų dalyko turinio žinių tikslumą, sąvokų supratimą ir gebėjimą jas interpretuoti, gebėjimą taikyti žinias tipinėse situacijose, gebėjimą analizuoti ir vertinti informaciją. Detalūs pažymių (balų) kokybiniai aprašymai nėra taikomi, nes vertinimas yra automatizuotas ir grindžiamas teisingų atsakymų proporcija.
Galutinis vertinimas - kaupiamasis pažymys			Galutinį pažymį sudaro: 30 proc. – individualaus projekto dalies pažymys, 20 proc. – grupinės užduoties (atvejo analizės) pažymys ir 50 proc. – egzamino pažymys. Galutinis pažymys skaičiuojamas pagal formulę: Galutinis pažymys = individualaus projekto pažymys × 0,3 + grupinių užduočių pažymys × 0,2 + egzamino pažymys × 0,5. Jei bent vienas vertinimo komponentas (individualus projektas, grupinė užduotis ar egzaminas) yra įvertintas neigiamai (neišlaikytas), galutinis pažymys neskaičiuojamas ir dalykas laikomas neišlaikytu. Galutinio pažymio vertinimo dešimtbalės skalės sistemoje reikšmės: 10 (puikiai) – puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai; 9 (labai gerai) – tvirtos, geros žinios ir gebėjimai; 8 (gerai) – geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai; 7(vidutiniškai) – vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų; 6 (patenkinamai) – žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) žemesni nei vidutiniai, yra klaidų; 5 (silpnai) – žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) tenkina minimalius reikalavimus; 4, 3, 2, 1 (nepatenkinamai) – nepatenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Lietuvos Respublikos Seimas	2003	Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymas	Nr. 114-5115	Teisės aktų registras https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.0CC6CB2A9E42/asr
2. Lietuvos Respublikos Seimas	1998	Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas	Nr. 112-3100	Teisės aktų registras https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.746227138BCB/asr
3. Lietuvos Respublikos Seimas	1996	Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas	Nr. 102-2317	Teisės aktų registras https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C6E4170DB704/asr
4. Europos Parlamentas ir Taryba	2006	Direktyva dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei	2006/54/EB	Europos Sąjungos oficialusis leidinys

		profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija)		https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj?locale=lt
Papildoma literatūra				
5. Brandon M. Togioka; Derick Duvivier; Emily Young	2023	Diversity and Discrimination in Healthcare	-	https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK568721/.
6. Olena Y. Kostiuchenko, Olha V. Hots-Yakovlieva, Julia O. Sayenko	2020	Gender Inequality in Healthcare in Terms of Employment and Remuneration: Legal Means of Overcoming the Problem	73 (12 p. II):2810-2715	Wiadomosci Lekarskie
7. Europos Parlamentas ir Taryba	2011	Direktyva dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo	2011/24/ES	Europos Sąjungos oficialusis leidinys
8. Europos Sąjungos Taryba	2000	Direktyva nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus	2000/78/EB	Europos Sąjungos oficialusis leidinys
9. World Medical Association	2024	Declaration of Helsinki – Ethical Principles for Medical Research Involving Human Participants	-	https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki/